

Høring av verneplan for skog

Bjørnøya, Larvik kommune

Sandsuntjønna på Bjørnøya.

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

**Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Januar 2025**

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Hjemmelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang og innkomne merknader.....	4
5. Verneplanens omfang.....	7
6. Faktaark.....	7
7. Forslag til verneforskrift.....	13

Vernekart er lagt ved høringen som eget vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag til vern av skogområder på Bjørnøya i Larvik kommune.

Bakgrunnen for forslaget er et tilbud fra grunneiere i området om frivillig vern av skog. Tilbudene kom inn 8. mars 2021 via Viken Skog. Det er gjort registreringer av naturverdiene i området i 2021 som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010 og «*Evaluering av norsk skogvern i 2016*», NINA rapport 1352/2017. Dette arbeidet er samtidig et viktig bidrag til å nå FNs bærekraftsmål 15 som har som mål å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfoldloven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller

e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Bjørnøya og ti andre områder ble meldt 13. desember 2023, og frist for innspill var 1. februar 2024. Det kom inn følgende merknader til oppstartsmeldingen som omfatter Bjørnøya:

Landbruksdirektoratet (brev datert 19.12.2023) uttaler følgende:

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer*
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrift*

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvalteren vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i

forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Bane NOR (brev datert 11.1.2024) uttaler følgende:

«Vestfold og Telemark fylke - Oppstart av verneplanprosess for nye områder for frivillig vern av skog i kommunene Kviteseid, Larvik, Nissedal, Notodden, Seljord, Skien og Tinn. Bane NORs uttalelse

Vi viser til varsel om oppstart av verneplanprosess, datert 13.12.2023.

De varslede verneområdene berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 11.1.2024) uttaler følgende:

«Vi viser til melding om høring om verneprosess for Høgefjell – Tiurkollen – Bratterudskog (utv.) – Rollagåsen (utv.) – Nesfjellet – Fjellstulfjellet (utv.) - Mælestauljuvet - Bandaksliane – Bjørnøya – Sprena - Granasnekollen

NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

Bjørnøya

Verneområdet grenser mot høyeste regulerte vannstand til Farrisvatn som er regulert i forbindelse med kraftproduksjon i Fritzøe. Det finnes flere allerede vernet områder ned til HRV til Farrisvatn. NVE vurderer at vern av dette området ikke skaper ytterligere konflikt for vannkraftproduksjonen.»

Lede AS (brev datert 16.1.2024) uttaler følgende:

«Vi viser til varsel om oppstart av verneplanprosess for nye områder for frivillig vern av skog i kommunene Kviteseid, Larvik, Nissedal, Notodden, Seljord, Skien og Tinn av 13.12.2023, med referanse 2021/10342.

Av de 11 områdene det er varslet oppstart av verneprosess for, er det kun ett område som ligger i nærheten av eksisterende elektrisk anlegg som driftes av Lede. Dette området omtales i varselet som Rollagåsen i Tinn kommune.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 17.1.2024) uttaler følgende:

«Norge skal, ifølge Norges mineralstrategi, satse på økt virksomhet innen mineralnæringen og ha verdens mest bærekraftige mineralnæring. Norge har politiske føringer for arealbruk for å sikre at verdifulle mineralforekomster, som kan gi framtidig verdiskaping, ikke bygges ned.

Som en del av arbeidet med verneprosessen er det viktig at mineralressurser som har, eller kan ha, verdi blir vurdert i henhold til mineralstrategien og arealpolitiske føringer. Mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser og en langsiktig forvaltning av disse ressursene er derfor viktig. Verneplaner vil i de fleste tilfeller gjøre mineralressurser utilgjengelig for framtidig utvinning.

Høgefjell, Tiurkollen, Bratterud, Rollagåsen, Nesfjellet, Fjellstulfjellet, Mælestauljuvet, Bandaksliane og Bjørnøya i kommunene Nissedal, Skien, Tinn, Seljord, Notodden, Kviteseid og Larvik

DMF kan ikke se at det foreslåtte vernet kan få følger for registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift innenfor disse områdene. Her har vi derfor ingen merknader.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.»

Språkrådet (brev datert 22.1.2024) uttaler følgende:

«Det dreier seg her om eit tredelt område på øya (og garden) Bjørnøya. I SSR er øynamnet registrert med skrivemåten Bjørnøya som eineform. (Gardsnamnet er registrert med same skrivemåten som prioritert form.) Det verkar fullt ut tilrådeleg å gi området namnet Bjørnøya naturreservat.»

Forsvarsbygg (brev datert 31.1.2024) uttaler følgende:

«Vi viser til varsel om oppstart av verneprosess for 11 skogområder i Vestfold og Telemark. Det gjelder oppstart av verneprosess for områdene Høgefjell, Turkollen, Nesfjellet, Mælestauljuvet, Bjørnøya, Sprena, Granasneskollen og utvidelse av eksisterende naturreservat for Bratterudskog, Rollagåsen, Fjellstulfjellet og Bandaksliane.

Forsvarsbygg gir hørings svar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi ser ingen konflikter med de foreslåtte områdene. Vi ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.»

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder innspillet fra Landbruksdirektoratet, så vil vi kommentere at området som er planlagt vernet ikke har støl/seterområde, men dersom det skulle være aktuelt med beitedyr innenfor verneområdet er det tatt høyde for det og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4, § 6 og § 7.

Når det gjelder innspillet fra Forsvarsbygg, så vil vi kommentere at vi har tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensyn til militær luftoperativ virksomhet i § 6.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

Videre saksbehandling

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes på en felles sentral og lokal høring med frist **6. mars 2025**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredninga.

Etter høring vil Statsforvalteren oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilråding om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Totalareal	Verneindeks/ verneverdi
Bjørnøya naturreservat	Larvik	2	673	4,00, 4,00 og 4,67 - samlet regionalt (**)

6. Faktaark

LOKALITET:	Bjørnøya
KOMMUNE:	Larvik
FYLKE:	Vestfold
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	673 daa
HØYDE OVER HAVET:	ca. 23-126 m. o. h.
EIENDOM:	Gnr./bnr.: 4142/1, 4142/2, 4142/5 og 4142/6

OMRÅDEBESKRIVELSE

Bjørnøya ligger omtrent midt i Farrisvannet i Larvik kommune. Den ligger øst for bygda Kjose og er den største øya i innsjøen. Tilbudet besto opprinnelig av fire delområder, der de tre nordligste områdene nå er befarat av Statsforvalteren og Viken Skog. Etter befaring ble de to nordlige delområdene (3 og 4) utvidet med 12 daa og bundet sammen til ett delområde på 145 daa. Delområde 2 ble også utvidet med 13 daa i nordøst etter befaring, til totalt 178 daa. Nytt totalt areal er dermed 673 daa. Berggrunnen består av lardalitt og området ligger i boreonemoral vegetasjonssone.

DELOMRÅDE 1

Delområde 1 ligger helt i den sør-østlige delen av Bjørnøya og består av et areal med god topografisk vegetasjon. Området består av små koller adskilt av mindre sprekkedaler og søkk, og med sørvendte lisider ned mot vannet.

Vegetasjon, skogstruktur og påvirkning

Området består av kalkfattig mosaikk med eldre furuskog, med en del eik og boreale løvtrær. I lisiden i sør finnes det en god del kalkrik mosaikk med lågurtskog og kalklågurtskog, med stedvis mye lind, ellers mye eik. Rik edellauvskog kommer også inn i skrenter og skar, ellers finnes spredte lommer med plantet gran.

Skogen er i snitt gammel og har generelt mye dødved, spesielt i de delene som ikke er dominert av furu. Det er også dødvedkvaliteter i furuskogen. De viktigste naturverdiene i området er knyttet til gammel og rik edellauvskog og gammel furuskog, mange hule edellauvtrær, samt død ved av lind, eik, osp og furu.

Det finnes enkelte spor etter tidligere hogst i de noe høyereliggende delene av området, i form av enkelte granplantasjer i forskjellige aldre og noen gamle stubber og rester etter disse. Det ble funnet parkslirekne og rødhyll i nordvest.

DELOMRÅDE 2

Delområde 2 ligger sør-vest på Bjørnøya.

Vegetasjon, skogstruktur og påvirkning

Området domineres av kalkfattig mosaikk med eldre furuskog. I lisen i sør finnes det noe kalkrik mosaikk med lågurtskog og kalklågurtskog. Rik edellauvskog kommer også inn i skrenter og skar. Det finnes i tillegg en del eik og boreale løvtrær, ellers fins spredte lommer med plantet gran.

Delområde 2 er utvidet med 13 daa med gammel granskog på høy bonitet og liggende død ved i nordøst.

Skogen er i snitt gammel og har godt med dødved i områder som ikke er dominert av furu. De viktigste naturverdiene i området er knyttet til gammel furuskog og død ved av eik og boreale løvtrær, samt granskog på høy bonitet.

Det finnes tydelige spor etter tidligere tiders hogster i området i form av gamle stubber og rester etter slike.

DELOMRÅDE 3 OG 4

Delområde 3 og 4 ligger på nordsiden av Bjørnøya. De er blitt slått sammen til ett delområde og omtales derfor sammen. Det nye delområdet har middels til god topografisk variasjon og består av små koller adskilt av mindre sprekkedaler og søkk.

Vegetasjon, skogstruktur og påvirkning

I sør-vest består området av kalkfattige og kalkrike mosaikker, mens nord-østlige deler domineres av en kalkfattig mosaikk med en del bar-blandingsskog, granskog og furuskog. Her finnes også en del eik og boreale løvtrær. I øst finnes det litt innslag av lågurtskog, og det finnes innslag av rikere løvskog i søkk og sprekkedaler. Tilleggsarealet som knytter de tidligere delområdene sammen til ett delområde, er på høyere boniteter. En større del av tilleggsarealet er fuktskog med innslag av svartor og ask. Den nordligste delen av tilleggsarealet er overveiende eldre skog med varierende bonitet pga. kupert terreng.

Området i nord-øst består i hovedsak av middels gammel skog hvor mye er ensaldret granskog. Her finnes lite til middels med død ved, med enkelte dødvedkvaliteter som innslag av grov død ved og hul, gammel eik. De viktigste naturverdiene i området er knyttet til søndre deler ned mot tilleggsområdet, her er noe gammel skog og litt rik edellauvskog, et par hule edellauvtrær, samt litt død ved av eik, osp og furu. Området i sør-vest består i hovedsak av eldre skog hvor mye er skrinns furuskog og noe fuktigere granskog. Død ved her er hovedsakelig konsentert i søkkene og sprekkedalene, samt et område i øst mot tilleggsarealet. Død ved forekommer i all hovedsak i form av gadd og læger av gran, overveiende tidlige til

middels nedbrytningsstadier. Kontinuiteten av død ved i området er brutt. Området har først og fremst verdier knyttet til gammel granskog og død ved av gran.

I hele delområdet fins enkelte spor etter tidligere tiders hogster i form av litt granplanteringer, gamle stubber og rester etter slike. I nordre deler finnes noe ensaldret grandominert skog som nærmer seg sammenbruddsfase i de eldste partiene.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlistede» arter og naturtyper omtalt. Det er arter og naturtyper som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er hentet fra Norsk Rødliste for naturtyper 2018 og Norsk Rødliste for arter 2021, fra Artsdatabanken. EN = sterkt truet, VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

I delområde 1 ble det registrert noen gode forekomster av naturtypene lågurtedellauvskog (VU) og frisk rik edellauvskog (NT) i områdene ned mot vannet. En forholdsvis høy andel av furuskogen her regnes som biologisk gammel skog, samt at også deler av den rike edellauvskogen er biologisk gammel. I delområde 2 ble det registrert noen mindre forekomster av lågurtedellauvskog (VU). I delområde 3 og 4 finnes det små innslag av lågurtedellauvskog (VU) nord for tilleggsarealet.

Det er funn av de rødlista artene ospehvitkjuke (NT), sinoberbille (NT), blåbringebar (NT), lind (NT), alm (EN), ask (EN), furustokkjuke (NT), eikegreinkjuke (NT), ruteskorpe (NT), eikeildkjuke (NT), ospevedtege (tidligere NT), knuskkjukemøll (VU), *Cixidia lapponica* (NT) og tretåspett (NT) innenfor områdene.

Delområdene har god topografisk variasjon, noe som gir rom for variasjon og mange nisjer med tilhørende potensial for artsmangfold, særlig for vedboende sopp og insekter. Det er kartlagt flere MiS-livsmiljøer/nøkkelbiotoper i delområdene. I delområde 1 er det registrert forekomster av rik bakkevegetasjon, eldre lauvsuksesjon, stående død ved og gamle trær flere steder. I delområde 2 er det registrert rikbarkstrær i senter av området. I delområde 3 og 4 er det registrert rik bakkevegetasjon og hule lauvtrær i sør-vest.

Fra 2021 er det innført et nytt system for verdisetting av de tilbudte skogområdene for vern, Miljødirektoratets instruks for naturfaglige registreringer i skogvernarbeidet. Denne instruksjonen beskriver kartlegging av Naturtyper etter Natur i Norge (NiN) og danner grunnlaget for beregningen av verneindeksen. Verneindeks er en metode for å rangere skogområder etter deres naturfaglige betydning. Indeksen er et hjelpemiddel i vernemyndighetenes vurdering av området, men må ses i sammenheng med øvrig naturfaglig informasjon fra området som blant annet rødlistearter, og hvordan området fyller mål og mangler i skogvernet. Den består av tre deler: naturgitt mangfold, naturskognærhet og størrelse. Naturgitt mangfold sier noe om variasjon i kartleggingsenheter, kalk- og baserik mark, regnskog og treslagene edellauvtrær, rogn, osp og selje. Naturskognærhet sier noe om død ved, gamle trær og trær med spesielt livsmedium. Den siste delen er størrelsen på området, men her teller også vegetasjonssoner.

Delområdene er vurdert etter både gammel og ny metodikk for naturfaglig registrering.

Den gamle metodikken har brukt stjernesetting der en stjerne (*) er lokalt viktig område, to stjerner (**) er regionalt viktig område og tre stjerner (***) er nasjonalt viktig område.

Delområde 1 i sørøst fikk 4,67 i score og er vurdert til nasjonalt verdifullt (***), delområde 2 i vest fikk 4 i score og er vurdert som regionalt verdifullt (**). Delområde 3 og 4 i nordøst fikk 4 i score og én stjerne hver, dvs. lokalt verdifullt (*).

Etter kartleggingen har delområde 2 blitt noe utvidet (ca. 13 daa), og delområde 3 og 4 er utvidet (ca. 12 daa) og slått sammen til ett område. Det har gitt bedre arrondering, i tillegg til å tilføre eldre skog på høy bonitet.

Mangelvurdering

Områdene oppfyller mangler i skogvernet knyttet til gammel og rik edellauvskog, gammel furuskog, gammel granskog, rik blandingsskog, lavlandsskog og eikeskog. En forholdsvis stor andel av skogen regnes som biologisk gammel og på høyere boniteter. Områdene ligger i boreonemoral sone og i en region med stort potensial for rødlistearter og er viktig for nær trua og trua natur.

Lågurtedellauvskog nord i området

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

FORMÅL

Formålet med forskriften er å bevare et variert skogområde i Farris som

- a. representerer bestemte typer natur i form av gammel barskog, rik edellauvskog, rik blandingskog og rik sumpskog i lavlandet. Området har større arealer med biologisk gammel skog, gamle eik- og lindeskoger og skog på høy bonitet.
- b. har forekomster av nær trua og trua arter og naturtyper, og har særlig betydning for biologisk mangfold.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

ANDRE INTERESSER

Det går enkelte traktorveier innenfor delområde 1. Disse er tegnet inn i forslaget til vernekart.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente

PLANSTATUS

Verneforslaget ligger innenfor område avsatt til LNFR (landbruks-, natur- og friluftsområde) i kommuneplanens arealdel (2021-2033). Det er i tillegg flere hensynssoner i området.

H740: Bjørnøya ligger innenfor Båndleggingssone for vernet vassdrag (Siljanvassdraget)

H110: Bjørnøya ligger innenfor Sikringssone for Farris, drikkevannskilde

H570: Hele Bjørnøya er avsatt med i Hensynssone bevaring kulturlandskap og kulturmiljø

MERKNADER

Vurdere uttak/skjøtsel av planta gran og fremmede arter som parkslirekne og buskhyll.

FORVALTNINGSMYNDIGHET

Forvaltningsmyndigheten blir fastsatt gjennom verneforskriften ved vernevedtak.

Forvaltningsmyndigheten er i de fleste verneområder lagt til Statsforvalteren, men dersom kommunen ønsker delegert forvaltningsmyndighet for verneområder i sin kommune kan de få det. Det stilles visse krav til slik delegering:

- Verneområdet ligger i sin helhet innenfor kommunen sine grenser.
- Kommunen har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å forvalte området.
- Dersom kommuner som ikke tidligere har hatt forvaltningsmyndighet for verneområder ønsker å bli forvaltningsmyndighet må de takke ja til alle verneområder i kommunen. Kommunen får ikke forvaltningsmyndighet for Ramsarområder eller områder som forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrer.
- Ansvar som forvaltningsmyndighet innebærer at kommunen selv må avsette nødvendige ressurser til administrasjon og saksbehandling.
- Kommunen kan søke om økonomiske midler til skjøtsel og andre forvaltningstiltak for å ivareta naturverdiene i verneområdene, innenfor de rammer som hvert år blir fastsatt av Stortinget.

Dersom kommunen ønsker forvaltningsmyndighet for foreslått naturreservat og andre aktuelle verneområder i egen kommune, ber vi derfor om tilbakemelding på dette innen høringsfristen. Får vi ingen tilbakemelding, legges det til grunn at kommunen ikke ønsker å overta forvaltningen av områdene.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Tabellen viser skogbruksdata for tilbudsområdet.

Navn	Total-areal	Produktivt areal i daa				Annet areal i daa				Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Skrap	AMS	Imp.	m ³ /daa	m ³
Bjørnøya nord	144,8	54,5	59,7	22,7	137,0	0,0	7,8	0,0	0,0	0,73	3 717
Bjørnøya vest	176,1	58,9	82,4	21,2	162,5	4,3	6,6	2,8	0,0	0,48	3 643
Bjørnøya sør	349,4	68,6	187,0	70,8	326,4	0,0	23,0	0,0	0,0	0,66	7 628
Bjørnøya - hele	670,3	182,0	329,1	114,7	625,9	4,3	37,4	2,8	0,0	0,63	14 988

Skogdataene er levert av Viken Skog.

LITTERATUR

Naturbase: <http://naturbase.no/>

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Skoganalyse: <https://skoganalyse.miljodirektoratet.no/>

7. Forslag til verneforskrift

Kommentarer til forskriften

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

Definisjon på et større arrangement har tidligere vært om lag 30 deltakere. I henhold til den nye malen for forskrifter fra Miljødirektoratet er det ikke gitt noen eksakt definisjon på hva som regnes som større arrangement. Både type arrangement og antall deltakere kan ha betydning.

Som utgangspunkt vil idrettsarrangementer og konserter el.lign. omfattes. Bestemmelsen er ikke ment å regulere ordinær turvirksomhet i grupper, fellesturer og fellestreninger mv. omfattes dermed ikke av forbudet. Utsetting av turposter og lignende regnes heller ikke som arrangementer, men kan rammes av forbudet mot midlertidige innretninger.

Forskriftsmalen har i § 7 en særskilt dispensasjonsbestemmelse som åpner for å gi tillatelse til aktiviteter nevnt i denne bestemmelsen. Ut fra verneformålet for det enkelte området kan det vurderes konkrete unntak eller tilpasninger til disse bestemmelsene. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 bokstav f.

Vedlikehold av eksisterende veier.

Vedlikehold som rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i traktorveier kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over veier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn.

Motorferdsel.

Motorferdsel er forbudt etter § 5 bokstav a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Tillatelser kan gis for flere år, vanligvis opp til fem år. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og ridning.

Friluftsløven åpner for sykling, ridning og annen bruk av hest på veier og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge friluftsløvens bestemmelser, jf. § 5 bokstav b.

Brenning av bål.

Det er forbudt med brenning av bål etter § 3 bokstav e. Forbudet gjelder ikke om man benytter tørrkvist eller ved en har med seg, det er ikke tillatt å felle eller hogge opp døde trær.

Vernekart

Kjente traktorveier er markert i forslaget til vernekart. Eventuelle manglende registreringer i kartet vil kunne legges inn i samråd med grunneier, før tilråding til Miljødirektoratet.

Forslag til forskrift om vern av Bjørnøya naturreservat, Larvik kommune, Vestfold

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et variert skogområde i Farris som

- a. representerer bestemte typer natur i form av gammel barskog, rik edellauvskog, rik blandingskog og rik sumpskog i lavlandet. Området har større arealer med biologisk gammel skog, gamle eik- og lindeskoger og skog på høy bonitet.
- b. Inneholder nær trua og trua arter og naturtyper, og har særlig betydning for biologisk mangfold.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Larvik kommune: 4142/1, 4142/2, 4142/5 og 4142/6.

Naturreservatet dekker et totalareal på 673 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Larvik kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 *Generelle unntak fra vernebestemmelsene*

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende traktorveier i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner
- g. bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk
- h. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- i. forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktlinjer ved faste vaktposter i forbindelse med storviltjakt
- j. fjerning av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i naturreservatet

§ 5 *Regulering av ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveier.

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget og med traktor og ATV på traktorveier avmerket i vernekartet
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- e. merking og rydding av nye stier
- f. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. hogst av etablerte plantefelt
- h. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd

- i. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og f og § 7 bokstav a, d og g.

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

